

Saltdal kommune
Kirkegt 23
8250 Rognan

Saksb.: Magne Totland
e-post: fmnomto@fylkesmannen.no
Tlf: 75547859
Vår ref: 2014/3155
Deres ref:
Vår dato: 08.07.2015
Deres dato:
Arkivkode: 433.52

Behov for møte om oppfølging av tapssituasjonen i Saltdal Øst

Fylkesmannen viser til kontakt med ordfører/varaordfører og jordbrukssjefen om tapssituasjonen i Saltdal Øst og behov oppfølgingstiltak. Vi konstaterer at det fra kommunens side ikke ansees som mulig å møtes om saken før 18. august.

Som nevnt i telefonsamtaler er bakgrunnen for vårt initiativ vedlagte brev fra Klima- og Miljødepartementet av 1. juli. Gjennom brevet får Fylkesmannen i oppdrag, sammen med Miljødirektoratet, å *vurdere oppfølging med effektive tapsforebyggende tiltak, inklusiv vurdering av driftsomstilling, i det aktuelle området så raskt det lar seg gjøre*. Saltdal kommune bør etter vår vurdering aktivt involveres i dette viktige arbeidet. Vi vedlegger som bakgrunnsinformasjon også Mattilsynets brev til Landbruks- og Matdepartementet datert 27. mai der Mattilsynet forventet tilbud om omstilling for de berørte beitebrukerne før årets beiteslipp, samt Klima- og Miljødepartementets brev til Rovviltnemda om behovet for rullering av den regionale forvaltningsplanen for rovvilt.

Vi anser dette arbeidet som krevende, men nødvendig. Tapsstatistikken og omfanget av dyrelidelser kan ikke fortsette. Utfordringene vil kreve et godt samarbeid med Saltdal kommune, Miljødirektoratet, Mattilsynet og ikke minst de berørte beitebrukerne. Fylkesmannen ser derfor frem til et konstruktivt møte 18. august.

Ola Bjerkaas
fung.

Vedlegg:

1. Brev datert 1.7.2015 fra Klima og Miljødepartementet om behov for å vurdere ytterligere tiltak for å redusere tap og forbedre dyrevelferd i Saltdal

-
2. Kopi av brev fra Mattilsynet datert 27.5.2015 om Oppfølging av rovviltforliket – forventning om tap av småfe på beite i Saltdal i prioritert beiteområde
 3. Brev datert 11.6.2015 til Rovviltnemnda fra Klima- og Miljødepartementet om Arbeidet med rullering av forvaltningsplanen for rovvilt i region 7(Nordland)

Kopi til:

Mattilsynet postboks 383 2381 BRUMUNDDAL

Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM

Berørte sauebønder

Rovviltnemnda

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

12/3192-

01.07.2015

Behov for å vurdere ytterligere tiltak for å redusere tap og forbedre dyrevelferd i Saltdal

Klima- og miljødepartementet viser til vårt brev datert 11. juni 2015 om arbeidet med rullering av forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 - Nordland, og brev fra Mattilsynet datert 27. mai 2015 om forventning om tap av småfe på beite i Saltdal i prioritert beiteområde.

Det aktuelle området i Saltdal er i en særlig utfordrende forvaltningsmessig situasjon. Bestandsdata om rovvilt viser at det er forekomster av bjørn, jerv, gaupe og kongeørn i området, og risikoen for tap av beitedyr er høy. Tapsstatistikken i det aktuelle området er bekymringsfull. Denne situasjonen forventes å vedvare eller kunne forverres i kommende år dersom ikke en felles innsats fra lokale, regionale og sentrale myndigheter bidrar til gode løsninger. Med bakgrunn i forekomst av rovvilt, nærhet til svenske rovviltbestander og hensynet til måloppnåelse i rovviltforvaltningen, er det viktig at tiltak fokuserer på permanente tapsforebyggende løsninger. Mattilsynet beskriver taps situasjonen i området som alvorlig, og tilrår på bakgrunn av årlige høye tap at saueholdet i området nå bør omstilles.

Departementet er godt kjent med at rovviltnemnda i region 7 er i gang med revisjon av forvaltningsplanen, men finner det nødvendig allerede nå vurdere en styrking av tiltakene i dette tapsutsatte området. Departementet ber derfor Miljødirektoratet og Fylkesmannen i Nordland om å vurdere oppfølging med effektive tapsforebyggende tiltak, inklusiv vurdering av driftsomstilling, i det aktuelle området så raskt det lar seg gjøre. Fylkesmannen i Nordland

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
<http://www.kld.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltnings-
avdelingen

Saksbehandler
Silje Vang
22246056

må i dette arbeidet holde rovviltnemnda løpende orientert, og slik sikre at kjennskap til aktuelle tiltak i området er med ved revisjon av forvaltningsplanen i region 7.

Departementet understreker at vårt brev av 11. juni 2015 ikke er til hinder for at det på faglig grunnlag arbeides med driftsomstilling eller omlegging av driftsform i det aktuelle området mens rovviltnemnda i region 7 arbeider med rullering av den regionale forvaltningsplanen.

Med hilsen

Tommy Andersen (e.f.)
fungerende avdelingsdirektør

Silje Vang
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Mattilsynet

Postboks 383

2381

BRUMUNDDAL

Mattilsynet

Postboks 383

2381

BRUMUNDDAL

Rovviltnemnda i region 7

c/o Fylkesmannen i

8002

BODØ

Nordland, Moloveien 10

Adresseliste

Fylkesmannen i Nordland
Miljødirektoratet

Moloveien 10
Postboks 5672 Sluppen

8002
7485

BODØ
TRONDHEIM

Landbruks- og Matdepartementet
Postboks 8007
0030 OSLO

Deres ref:
Vår ref: 2015/9159
Dato: 27.05.2015
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

OPPFØLGING AV ROVVILTFORLIKET - FORVENTNING OM TAP AV SMÅFE PÅ BEITE I SALTDAL I PRIORITERT BEITEOMRÅDE

Vi viser til representantforslag 163 S (2010-2011), datert 16.juni 2011(rovviltforliket), samt brev fra Landbruks- og Matdepartementet til Mattilsynet datert 10.2.2012 om oppfølging av saker som gjelder dyrevelferd for husdyr på beite.

I brevet fra Landbruks og Matdepartementet framkommer det at «...Dersom det skulle oppstå en fare-/tapssituasjon som etter Mattilsynets vurdering tilsier at pålegg om akutt nedsanking ville være aktuelt, og rovviltforvaltningen etter anmodning fra Mattilsynet ikke iverksetter nødvendige tiltak for å muliggjøre raskt uttak av rovviltet (eller andre forebyggende tiltak som beskytter beitedyra), ber vi om at Mattilsynet umiddelbart orienterer departementet....»

Hovedkontoret har mottatt en tilbakemelding fra Mattilsynet Region Nord om fare for alvorlig skade på småfe i prioritert beiteområde i Saltdal Øst. Det framkommer:

Saltdal(Saltdal Østre og Saltdal Sausankerlag)

I 2014 ble det sluppet 6550 sau og lam og av disse manglet 1181. Dette utgjør en tapsprosent for sau på beite på 18 %, 7 % tap av voksen sau og 25 % tap av lam.

I 2014 ble det registrert en dokumentert jerveyngling innenfor prioritert beiteområdet ved Junkerdalsura. Det ble fra mange hold, også fra Mattilsynet, anmodet om uttak av denne, uten at dette ble iverksatt. I dette området ble det i løpet av beitesesongen 2014 gitt tilskudd til ekstraordinært tilsyn pga jerv, skadefellingstillatelse på jerv fra midten av juli til midten av august, tilskudd til akutt tidlig sanking, sankehjelp og førkompensasjon. Det ble i vedtakene lagt vekt på områdets betydning som beitemark og områdets status som prioritert beiteområde, samt tapshistorikk og at tapene er registrert tidlig i beitesesongen. Anne Lise Stornes som slipper sauene i dette området hadde i 2014 en tapsprosent på lam på 38,6 %! Dette på tross av gjeter i 100 % stilling i tillegg til eget tilsyn, og at dyrene gikk på hjemmebeite 48 dager mer enn normalt. (13 dager etter akutt nedsanking rett etter beiteslipp og nedsanking 35 dager tidligere enn normalt.)

I år er det også dokumentert yngling i samme område(Solvågtind/Junkerdalsura). Saltdal kommune har anmodet om uttak av denne og mottok avslag på denne datert 14.05.2015. Det er i tillegg dokumentert en jerveyngling litt lenger nord i beiteområdet på østsiden av Saltdalselva(Vassbotnfjell), i tillegg er det dokumentert en jerveyngling rett over grensen til Sverige og en i området øst for beiteområdet. Det er også registrert ei familiegruppa av gaupe på østsiden av Saltdal innenfor prioritert beiteområde.

Miljødirektoratet opplyser i samtale med hovedkontoret 27.5.2015 at tap av småfe på beite i dette området knytter seg både til jerv, gaupe og bjørn. Det opplyses at søknaden om uttak av jerv som ble avslått, befinner seg helt i grensen til jngleområdet (dels innenfor og dels utenfor).

Miljødirektoratet har pt. ingen konkrete planer om å foreta ytterligere uttak av jerv i dette området. Det kan imidlertid ikke utelukkes at nye opplysninger kan endre på dette om kort tid. Målet for antall ynglende jerv i Nordland er etter det som blir opplyst ikke oppfylt, og en ytterligere reduksjon vi dermed gi et større negativt avvik fra de fastsatte målene. Etter Mattilsynets oppfatning vil konsekvensene av dette være at behovet for å oppnå bestandsmålet tillegges større vekt enn behovet for å ivareta beitedyr i et prioritert beiteområde.

Det er ikke planer om å iverksette ytterligere forebyggende tiltak som gir forventning om en betydelig reduksjon av tapene sammenlignet med det som var situasjonen i 2014. Det understrekes at det aktuelle området som er prioritert for beite ligger like innenfor grensen mot Sverige og at det uansett må forventes stor innvandring av rovvilt som har et vesentlig skadepotensiale på beitedyr. Det forventes at målet om en ynglende bjørn i Nordland har størst mulighet for å bli oppfylt innenfor eller like ved det prioriterte området. Det er derfor et stort problem med å forvalte området som et prioritert beiteområde slik at rovvilt ikke skal utgjøre noe skadepotensiale for småfe på beite.

Mattilsynets og Miljødirektoratets vurdering i forkant av beitesesongen 2015 tilsier at beiteområdene i Saltdal øst er svært belastet når det gjelder risiko for tap av sau og lam til bjørn, jerv og/eller gaupe, og vi finner det ikke tilrådelig å slippe småfe på beite i dette område slik situasjonen er.

På grunn av tilbakemeldingene fra Miljødirektoratet om at de omtalte prioriterte beiteområdet ikke kan forvaltes som forutsatt mhp rovvilt, forventer Mattilsynet at det umiddelbart tilbys omstilling for de beitebrukere som berøres slik at vi unngår at det blir sluppet småfe i dette området i 2015. Planlagt beiteslipp er i løpet av de første to ukene i juni, så det haster med å komme med en avklaring.

Med hilsen
Mattilsynet hovedkontoret

Hilde Bremnes
Avdelingsdirektør

Kopi: Miljødirektoratet

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Rovviltnemnda i region 7
c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10
8002 BODØ

Deres ref

Vår ref
12/3192-

Dato
11.06.2015

Arbeidet med rullering av forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 (Nordland)

Klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren sendte den 21. mai 2014 et felles brev til alle rovviltnemndene om arbeidet med en tydelig soneforvaltning. Innholdet i dette brevet, og den videre oppfølgingen, har også vært et sentralt tema i de påfølgende møtene mellom rovviltnemndene og de to ministrene. Klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren er av den oppfatning at det i enkelte forvaltningsplaner er gjort en prioritering av områder som over tid kan øke konfliktnivået og skape store utfordringer i en praktisk oppfølging av forvaltningen. Dette gjelder særlig forvaltningsplaner der det er gjort en svært fragmentarisk utvelgelse av prioriterte yngleområder for store rovdyr og prioriterte beiteområder. Det er blant annet understreket at hensyn til rovdyrenes biologi, utbredelsesområde og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene, må vektlegges ved prioritering av yngleområder. En arealdifferensiering som i for liten grad ivaretar disse hensyn skaper liten forutsigbarhet for både beitenæring og oppnåelse av bestandsmålene for store rovdyr.

Mattilsynet sendte den 27. mai 2015 et brev om forventet tapssituasjon for småfe på beite i Saltdal kommune. Klima- og miljødepartementet viser til at det aktuelle området er oppdelt i nemndas forvaltningsplan i både prioriterte beiteområder og prioriterte rovviltområder, og den reelle situasjonen er at rovviltindivider i området trolig bruker hele arealet og regelmessig krysser grensene mellom rovviltområder og beiteområder. I tillegg er det slik at området grenser til store områder i Sverige med lav eller ingen beskatning av rovdyr.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
<http://www.kld.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltningsavdelingen
Saksbehandler
Tommy Andersen
22246054

Klima- og miljødepartementet viser til møte med rovviltnemndene på Gardermoen den 26. mai 2015 der rovviltnemnda i region 7 (Nordland) redegjorde for at det arbeides med rullering av den regionale forvaltningsplanen for rovvilt. I samråd med Landbruks- og matdepartementet vedlegges brevet fra Mattilsynet av 27. mai 2015, som vi ber nemnda ta med seg som et innspill i det videre arbeidet med rullering av den regionale forvaltningsplanen.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Tommy Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

Vedlegg 1